

MANIFEST UMANISMUL SOLIDAR

Este neîndoielnic faptul că literatura și arta sunt formele în care dorința de a explica misterul existenței și, mai ales, în ce constă șansa de a fi oameni se manifestă cu cea mai mare luciditate. Și pentru că noi credem în acest principiu, știm că aceea care trebuie să ofere răspunsuri menite să ducă la resurrecția eticii și a valorilor sociale nesocotite este creativitatea. Nu încercăm să ne erijăm în apărătorii niciunei alte cauze decât aceea a omului și a drepturilor sale și vrem să ajungem la aceasta prin reflecție, creație, eclecticism și libertate.

Vocația Umanismului Solidar este integratoare. Doar scriitorul care-și fondează opera pe o viziune universalistă ne interesează, în primul rând, pentru că spiritul conciliator și armonios este coloana vertebrală a acțiunii noastre transformatoare. Nu putem să ne cufundăm în solitudine, să rătăcim la întâmplare ca niște corăbii pierdute, așteptând ca valorile să ne sfârșim. Acestea trebuie să fie izvoarele care să ne facă să renaștem și tocmai de aceea cerem universalismul angajamentului, sentimentul unanim în numele căruia fiecare om poate să se prevaleze de toate drepturile și toate libertățile proclamate de Declarația Universală a Drepturilor Omului, fără nicio deosebire de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau de orice altă natură.

Umanismul solidar își află rădăcinile în egalitatea, solidaritatea și fraternitatea între popoare; în contextul unui cadru social și democratic care să garanteze drepturile și obligațiile individului față de societate dar și ale acesteia față de el, creând un orizont în care naționalitatea sau orice altfel de identitate înnăscută să nu poată impune, nici înlătura vreunul dintre acestea, ea ne fiind altceva decât un simplu accident al ființei. Conceptul de viață ca bun suprem nu poate fi pus în discuție și nimeni, oricâtă putere temporară ar avea, nu-și poate aroga vreo prerogativă care să ducă la umilirea individului, nici la excluderea socială a acestuia dintr-o colectivitate. Pe de altă parte, nu poate fi, de asemenea, pusă în discuție sau, cel puțin, n-ar trebui să fie, necesitatea de a răspunde efectiv doar din perspectiva adevărului oricărei oferte teoretice. Diferența neclară dintre promisiune și împlinire, slăbește eficiența cuvântului și îi subminează autoritatea în dezbaterile marilor subiecte economice, sociale și politice. Și cu câtă ușurință vorbim despre ficțiunea literară !

Din inima Poeticii înțeleasă, în accepțiunea ei elenistică, ca legătură incontestabilă între limbaj și gândire, noi, cei ce alcătuim Umanismul solidar, apărăm următoarele:

MANIFEST

1.- Recunoaștem ființa umană ca subiect autentic al formării sociale și utopia ca un spațiu și o alternativă a științei. Aspirăm la construcția unei subiectivități îndreptate către recucerirea ființei, în care verbul universal va fi acela care conjugă și înlocuiește pe « eu » cu « noi ». Nimic n-ar putea fi, fără respirația tuturor celorlalte ființe. Umanismul solidar revendică, împotriva oricărui dogmatism, segmentarism, xenofobie sau orice alt fel de manifestare exclusivistă, angajamentul unei unități necondiționate, fiindcă fără respectul pentru diferență, personalitatea umană rămâne neîmplinită. Diversitatea ființei respinge credința în valori absolute care, manifestându-se arbitrar și autoritar, derapează în sfera exclusivismelor.

2.- Ființa este cu adevărat creditoare de drepturi doar dacă trăiește în sânul unei societăți care le legitimează. Solidaritatea implică recunoașterea faptului că ființa umană nu poate trăi izolată, ci face parte dintr-o comunitate activă care gândește și acționează, în cadrul căreia libertatea nu poate fi exersată decât într-un context social și democratic de drept. Ești liber când și ceilalți sunt, prin urmare cerem, prin rațiunea și forța cuvântului, bunul legitim al drepturilor inalienabile, indiferent de condiția, proveniența, genul, felul de a simți sau religia persoanei, prin intermediul unei concepții estetice care-și asumă recuperarea semnificației celei mai profunde a termenului de fraternitate și, de asemenea, subliniind cu fermă convingere că naționalitatea sau «dependența» de un teritoriu n-ar putea nici să completeze, nici să diminueze drepturile ființei.

3.- Pledăm pentru comportamentul etic ca substrat esențial al oricărei comunicări. Doar plecând de la acest postulat se poate avansa către o nouă educație a subiectivității; către o nouă educație sentimentală care să poată să întrunească condițiile necesare găsirii unei căi sigure printre semnele vide ale modernității și, în același timp, să redescopere semnele uitate ale tradiției noastre post-romantice, pe care va trebui s-o rescriem. A vorbi despre neo-romantism civic înseamnă a da un răspuns etic și estetic stării echivoce a societăților contemporane și contradicțiilor lor. A recupera din istorie curente de gândire care unesc individualul și colectivul în aceeași simțire poate deveni una dintre marile cuceriri ale ființei omenești contemporane.

4.- Noi, membrii acestui curent pe care-l proclamăm drept Umanism Solidar, avem nevoie de cunoașterea realității pentru a o putea transforma. « Omul » n-ar putea progresa niciodată fără accesul gratuit la formare și la cultură. Educația și cunoașterea sunt elementele fundamentale și universale care permit obținerea independenței individuale și colective dar și progresul umanității, tocmai de aceea cerem reprezentanților noștri faptele și gesturile absolut necesare pentru a transforma cultura în martor al istoriei și, deci, de a nu o considera drept simplă valoare reziduală. În acest sens cerem ca educația și cultura să facă parte dintre prioritățile de stat, pentru a garanta dreptul de a avea acces la formare și la informare gratie domeniului public.

5.- Creatorul a fost din totdeauna un referent social. Ocultarea acestui statut ar presupune ruperea coloanei vertebrale a societăților și oprirea progresului. Să nu uităm că orice creator, folosind forma de expresie specifică (științifică, plastică sau literară), se angajează să se folosească, să se sprijine pe «cuvânt» pentru a explica lumea. Prin intermediul Umanismului Solidar cerem angajarea creatorului față de societate și față de istorie, ceea ce presupune angajarea cu cuvântul și viața sa, prin rezistență și unire, ca acte de responsabilitate față de «celălalt», acceptând că eticul și esteticul formează fața și reversul aceleiași monede. Artă reclamă o indiscutabilă conștientizare în a propune ființa omenească drept țintă a eforturilor de creație și reflecție.

6.- În această conjunctură a crizei valorilor, a celei mai atroce expansiuni a individualismului și a culturii fără orizont, literatura și arta, cu sensibilitate și simțul perspectivei, trebuie să fie resorturile favorabile stopării problemelor grave. Solidaritatea este capul de afiș al acestei angajări, nu plecând de la postulate ideologice ori de la mecanisme de judecată, ci prin atitudini foarte concrete care influențează direct și imediat realitatea socială, prin interpretări etice și universale, validate doar din perspectiva adevărului a bunătății și frumuseții unui discurs înnoitor și plin de speranță, veridic și nediscriminatoriu. Căutăm literatura cea mai încărcată de umanitate, care-și află rădăcinile în adevărul omului și pune preț pe un limbaj performativ care cere cunoaștere, pasiune, libertate, simțire. O literatură creatoare bazată pe rațiuni estetice niciodată opozabile sensibilității.

7.- Umanismul Solidar este un curent critic și intelectual creat de persoane libere, asumându-și heterodoxia estetică, asumându-și folosirea cuvântului ca pe o obligație socială vegheată de principiile imprescriptibile ale angajamentului și comportamentului etic, fără a fi tributare sectarismului, vreunui partid sau vreunei credințe. Străini de orice ideologie dominantă, noi respingem exilul gândirii unice, indiferent de manifestările sale, întemeind principiile directe ale operelor noastre – individuale și colective – pe principiile morale ce decurg din ideea imprescriptibilă a fraternității universale.

**Traducere în limba română de
Horia Bădescu
Poet și scriitor, doctor în litere.**